

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-328

25.4.2019

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Sikrede saksøkt av søster i 2013 og i 2018 med krav om eiendomsrett til hans bolig, ulikt rettslig grunnlag – fortsettelse av samme tvist?

Sikrede fikk oppført bolighus og garasje på familiens odelsgård. Faren bodde i separat bolighus på eiendommen. I 2001 kjøpte sikredes søster gården, og faren fikk en livsvarig borett. I 2013 tok søsteren ut søksmål mot sikrede med krav om at han flyttet, og at hun skulle overta hans bolig vederlagsfritt eller mot fastsatt landbrukstakst. Sikrede vant frem i tingretten, men søsteren anket saken. I anken ble kravet om eiendomsrett frafalt, men søsteren vant frem med sitt krav om at sikrede måtte flytte fra eiendommen. Selskapet innvilget retts hjelpdekning for tvisten, utbetalte full forsikringssum og avsluttet saken i 2015. I 2018 tok søsteren på nytt ut søksmål mot sikrede med påstand om at hun var eier av boligen med henvisning til et annet rettslig grunnlag enn i 2013. Sikrede søkte om ny retts hjelpdekning for tvisten, men selskapet avsto dekning med henvisning til at tvisten i 2018 var en fortsettelse av tvisten fra 2013, og at dekningen var uttømt. Nemnda kom til at tvisten som oppstod i 2018, i vilkårenes forstand, var en fortsettelse av tvisten fra 2013.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for retts hjelp for tvist mot sikredes søster, og spørsmålet om tvisten må anses som en fortsettelse av en tidligere tvist.

Det fremgår av vilkårene for retts hjelp at:

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Sikredes bolig og garasje står oppført på en landbrukseiendom som eies av hans søster. Søsteren kjøpte gården av deres far i 2001. Faren ble gitt livsvarig borett. Eiendommen var underlagt boplikt, men de to bolighusene på eiendommen var bebodd av henholdsvis sikrede og faren.

I 2013 fremmet søsteren søksmål mot sikrede med krav om at han fraflyttet eiendommen, og prinsipalt at hun skulle overta boligen vederlagsfritt, subsidiært mot en nærmere fastsatt landbrukstakst. Bakgrunnen var at søsteren ikke hadde mulighet til å oppfylle sin boplikt dersom sikrede ikke flyttet.

Sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten i 2013, og dette ble innvilget. Sikrede vant frem i tingretten. Søsteren anket, men ved ankebehandlingen ble kravet om eiendomsrett uttrykkelig frafalt. Lagmannsretten ga imidlertid søsteren medhold i at sikrede måtte fraflytte eiendommen. Selskapet utbetalte full forsikringssum for tvisten og avsluttet saken i 2015.

I 2018 tok søsteren ut ny stevning mot sikrede med påstand om at hun var eier av boligen mot at hun betalte sikrede et vederlag fastsatt etter rettens skjønn, denne gangen med henvisning til lov om hendelig eieendomshøve § 8 fordi det var vedtatt at boligen ikke kunne fraskilles eiendommen. Sikrede mente spørsmålet om eiendomsretten var rettskraftig avgjort og la ned påstand om at saken måtte avvises. Retten kom til at saken kunne fremmes. Sikrede har anket kjennelsen.

Sikrede søkte om ny rettshjelpdekning etter mottak av prosessvarsel fra søsteren i april 2018. Selskapet har avslått dekning med henvisning til at tvisten anses som en fortsettelse av den tvist selskapet innvilget dekning for i 2013. Forsikringssummen under denne dekningen er oppbrukt.

Sikrede krever dekning under rettshjelpforsikringen for ny forsikringssum og anfører at den pågående tvisten mot søsteren om eiendomsrett til hans bolighus og garasje utgjør en ny tvist. Sikrede er enig i at det er det samme tvistetemaet som verserte mellom partene i 2013. Tingretten har imidlertid lagt til grunn at spørsmålet om eiendomsrett ikke er rettskraftig avgjort, og domstolens vurdering må være avgjørende også for selskapets vurdering. Når domstolen har funnet at man ikke står overfor samme krav, kan det ikke være riktig at selskapet kan avslå rettshjelpdekning på dette grunnlag. Til støtte for sitt syn har sikrede vist til FSN-5057 hvor nemnda uttalte at "dersom retten imidlertid finner at søksmålet gjelder et krav som ikke har funnet sin endelige løsning i og med forliket, er tvisten dekningsmessig under rettshjelpforsikringen". Det bør også vektlegges at sikrede er saksøkt og ikke saksøker, både i 2013 og 2018.

Selskapet avviser ansvar og anfører at tvisten i 2018 er en fortsettelse av tvisten fra 2013, og at rettshjelpdekningen er uttømt. Selskapet har blant annet vist til uttalelse 2018-469 hvor nemnda kom til at tvist mot eierskifteforsikringsselskapet i 2015 vedrørende feil på det elektriske anlegget var å anse som en fortsettelse av tvist i 2013 vedrørende mangler ved vanntrykk. I sikredes sak er det snakk om eiendomsrett til samme hus, og tvisten står mellom de samme parter. I henhold til vilkårene vil en tvist ikke anses for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Sikrede har ikke krav på ny rettshjelpdekning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for en ny tvist under rettshjelpforsikringen.

Sikredes rettshjelpsforsikring dekker inntil forsikringssummen for hver tvist. Det fremgår videre av vilkårene for rettshjelp at:

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Sikrede fikk innvilget rettshjelpsforsikring for tvist mot søsteren i 2013. Spørsmålet er derfor om tvisten mot søsteren i 2018 er en fortsettelse av denne tvisten eller utgjør en ny tvist.

Det følger av vilkårene at det ikke blir flere tvister fordi om saken reiser flere spørsmål som fremmes i flere saker. Det er derfor ikke avgjørende at retten har funnet at spørsmålet om eiendomsrett til boligen ikke ble bindende avgjort i første sak og kan behandles i ny sak.

Vilkårene gir for øvrig liten veiledning for spørsmålet om grensen mellom én og flere tvister. Etter nemndspraksis må avgjørelsen i slike tilfelle bero på en helhetsvurdering hvor man blant annet vektlegger hvorvidt det er tale om samme eller forskjellig rettslig og/eller faktisk grunnlag og den tidsmessige nærheten mellom sakene, jf. eksempelvis FinKN-2014-265, samt om det er tale om det samme økonomiske tap. Det er videre avgjørende hva tvisten rent faktisk gjelder og ikke hvilket grunnlag som er påberopt for kravet, jfr. eksempelvis FinKN-2012-098 og FSN-2334.

Nærværende sak gjelder uenighet mellom sikrede og søsteren om hvorvidt søsteren har krav på å overta hans bolighus og garasje mot et nærmere fastsatt (lavt) vederlag. Problemstillingen i 2013 var den samme, men søsteren har i 2018 anført et nytt rettslig grunnlag for sitt krav. Det forhold at kravet består mellom de samme partene og gjelder samme faktiske problemstilling tilsier at det dreier seg om én tvist. Nemnda peker for øvrig også på at tvist nr. to kan sees som en direkte videreføring av tvist nr. én ved at søsteren da hun ikke fikk medhold på sitt første rettslige grunnlag gikk til sak på et nytt grunnlag. Slik sett er det årsakssammenheng mellom kravene, og dette tilsier også at det dreier seg om én og samme tvist.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Helene Folmo Hafnor (forbrukerrepresentant).